

Lausunto liikenne- ja viestintäministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista

VD/10602/03.00.00/2020
HP/HW/JV/KW/MH/JR/LS

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Vantaan kaupungilta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista. Ehdotetulla lailla pantaisiin täytäntöön muutettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi puhtaiden ja energiatehokkaiden moottoriajoneuvojen edistämisestä. Direktiiviin perustuvan sääntelyn lisäksi ehdotettuun lakiin sisältyisi myös käyttöoikeussopimuksin hankittujen ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimukset. Kuntia koskevat vaatimukset vähä- ja nollapäästöisten ajoneuvojen vähimmäisosuuksista on lakiehdotuksessa eritelty alueellisten erityispiirteiden perusteella.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin puhtaiden ja energiatehokkaiden moottoriajoneuvojen edistämisestä mukaan Suomen tulee varmistaa, että vuoden 2025 loppuun mennessä julkisissa hankinnoissa henkilö- ja pakettiautoista 38,5 %, linja-autoista 41 % ja raskaasta kalustosta 9 % ovat puhtaita ajoneuvoja. Vuodesta 2026 vuoteen 2030 Suomen tulee varmistaa, että henkilö- ja pakettiautoista 38,5 %, linja-autoista 59 % ja raskaasta kalustosta 15 % ovat puhtaita ajoneuvoja. Puhtaaksi ajoneuvoksi katsotaan vuoden 2025 loppuun saakka henkilö- tai pakettiauto, jonka päästöt ovat enintään 50 g/km, ja vuodesta 2026 alkaen henkilö- tai pakettiauto, jonka päästöt ovat enintään 0 g/km. Raskaan kaluston osalta puhtaaksi ajoneuvoksi katsotaan ajoneuvo, joka käyttää 100 % vaihtoehtoista polttoainetta, kuten kaasu, sähkö, vety tai biopolttoaine. Linja-autojen hankinnoissa tulee lisäksi täyttää erillinen 50 % suuruinen vähimmäisosuus täyssähköbusseja kokonaishankintaosuudesta.

Lakiehdotus sisältäisi julkisille hankintayksiköille veloitteen varmistaa vähimmäisosuus nolla- ja vähäpäästöisiä ajoneuvoja kahden hankinta-ajanjakson aikana. Velvoite koskisi julkisten hankintayksiköiden hankkimia ajoneuvoja ja liikennepalveluhankintoja. Liikennepalveluhankintojen osalta vaatimuksia sovellettaisiin direktiivin liitteen mukaisten CPV-koodien myötä täsmennettyihin hankintoihin. Vaatimuksia sovellettaisiin ainoastaan EU:n hankintakynnysarvot ylittäviin hankintoihin, joiden hankintamenettely on käynnistetty 2.8.2021 jälkeen.

Lakiehdotukseen sisältyvä ensimmäinen hankinta-ajanjakso olisi ajalla 2.8.2021 - 31.12.2025. Toinen hankinta-ajanjakso olisi ajalla 1.1.2026 - 31.12.2030. Ensimmäisen hankinta-ajanjakson aikana henkilö- ja pakettiautohankinnoissa vähimmäisosuuden nolla- ja vähäpäästöisille ajoneuvoille voisi täyttää alle 50 CO₂ g/km päästöisellä ajoneuvolla ja toisen hankinta-ajanjakson aikana 0 CO₂ g/km päästöisellä ajoneuvolla. Raskaan kaluston hankinnoissa ja linja-autohankinnoissa vähimmäisosuuden voisi täyttää kummankin hankinta-ajanjakson aikana 100 % vaihtoehtoisella polttoaineella kulkevalla kalustolla. Lisäksi linja-autohankinnoille asetettaisiin vähimmäisvaatimus täyssähköbusseja.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että henkilö- ja pakettiautohankinnoissa hankintayksikön tulisi varmistaa kummankin hankintajakson aikana 38,5 %:in vähimmäisosuus vähä- ja nollapäästöisiä ajoneuvoja. Kuntien osalta vähimmäisosuus olisi eritelty 20 %, 35 % ja 50 % vähimmäisosuuksiin perustuen alueellisiin erityispiirteisiin, kuten etäisyyksiin, taloudellisiin valmiuksiin, latauspisteiden saatavuuteen ja taksimarkkinoiden tilanteeseen. Esityksen mukaan Vantaalla vähä- ja nollapäästöisten ajoneuvojen vähimmäisosuus henkilö- ja pakettiautohankinnoissa tulisi olla 50 %.

Raskaan kaluston hankinnoissa hankintayksikön tulisi esityksen mukaan varmistaa ensimmäisen hankinta-ajanjakson aikana 9 %:in vähimmäisosuus ja toisen hankintajakson aikana 15 %:in vähimmäisosuus vähä- ja nollapäästöisiä ajoneuvoja. Kuntien osalta vähimmäisosuus olisi eritelty ensimmäisen hankinta-ajanjakson aikana 0 %, 5 % ja 15 % vähimmäisosuuksiin ja toisen hankinta-ajanjakson aikana 5 %, 10 % ja 21 % vähimmäisosuuksiin perustuen alueellisiin erityispiirteisiin. Esityksen mukaan Vantaalla vähä- ja nollapäästöisten ajoneuvojen vähimmäisosuus raskaan kaluston hankinnoissa tulisi olla ensimmäisen hankinta-ajanjakson aikana 15 % ja toisen hankinta-ajanjakson aikana 21 %.

Linja-autoja koskevilla hankinnoissa hankintayksikön tulisi lakiehdotuksen mukaan varmistaa ensimmäisen hankinta-ajanjakson aikana 41 %:in ja toisen hankinta-ajanjakson aikana 59 %:in vähimmäisosuus puhtaita vähä- ja nollapäästöisiä ajoneuvoja. Lakiehdotuksen täyssähköbusseja koskeva alataavoite olisi eritelty alueellisten erityispiirteiden perusteella.

Lakiehdotuksessa Liikenne- ja viestintävirastoa esitetään valvovaksi viranomaiseksi. Valvontaviranomaisen tehtävänä olisi valvoa lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja viranomaisten määräysten noudattamista sekä ympäristöystävällisiä ja energiatehokkaita ajoneuvoja koskevien vähimmäisosuuksien toteutumista. Valvontaviranomaisella olisi lakiehdotuksen mukaan oikeus määrätä laissa tarkoitettujen veloitteiden noudattamisen tehosteeksi uhkasakko taikka määrätä hallinnollisesta seuraamusmaksusta, jos hankintayksikkö ei virheen tai laiminlyönnin vuoksi ole hankinta-ajanjakson aikana täyttänyt lain mukaisia veloitteitaan.

Luonnos hallituksen esitykseksi sekä lausuntopyyntö ovat luettavissa osoitteessa <https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=c1ca6bde-26d0-492b-97e6-e9336be5ef3c>. Lausunnot on pyydetty toimittamaan viimeistään 8.2.2021 vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Vantaan kaupunki on saanut Liikenne- ja viestintäministeriöltä lisäaikaa lausunnon toimittamiseen 10.2.2021 saakka.

Vantaan kaupungin lausunto on valmisteltu kaupunkiympäristön toimialalla kadut ja puistot palvelualueella sekä Ympäristökeskuksessa.

Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 9 § 1 kohdan 2 mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin puhevallan käyttämisestä sekä esitysten ja lausuntojen antamisesta ulkopuolisille.

Kaupunginhallitus 8.2.2021 § 19

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa Liikenne- ja viestintäministeriölle liitteenä oleva Vantaan kaupungin lausunto.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liite:

- Vantaan kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Vantaa

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kaupungininsinööri Henry Westlin, puh. 0400 417 436, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)